

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl
From: (10)(2e) (10)(2e)
Sent: Wed 7/8/2020 8:07:15 AM
Subject: RE: NEN Spec luchtbehandeling irt Covid
Received: Wed 7/8/2020 8:07:16 AM

Hoi!

Klopt, ik ben ook een overzicht aan het maken waar allemaal informatie te vinden is over ventilatie. En dat is prima! Dan bespreken we het morgen. Ik zal ook even een opzet maken voor de LCI-richtlijn.

Groetjes,
 (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Verzonden: dinsdag 7 juli 2020 17:28
Aan: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Onderwerp: RE: NEN Spec luchtbehandeling irt Covid

Hi (10)(2e)
 Ik vond beste al veel informatie en QenA. Ik kijk donderdag naar je opzet ok?

<https://www.ggd.amsterdam.nl/gezond-wonen/vocht-ventileren/ventileren-luchten/#h6f772af1-ccea-428b-827e-aaed92a8edfa>

<https://www.rivm.nl/hygienerichtlijnen/GGD>

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huurwoning/vraag-en-antwoord/hoe-kan-ik-mijn-huis-ventileren>

<https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/energiezuinig-huis/woning-ventileren/>

Groetjes (10)(2e)
From: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Sent: dinsdag 7 juli 2020 14:39
To: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Subject: RE: NEN Spec luchtbehandeling irt Covid

Fijn! Ik heb een eerste opzetje gemaakt voor het ventilatiestuk op de pagina Binnenmilieu:
<https://www.rivm.nl/binnenmilieu/ventilatie>
 Het is gericht op algemeen publiek. Zou jij willen kijken of het zo de goede kant op gaat?

Groetjes,
 (10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Verzonden: dinsdag 7 juli 2020 13:56
Aan: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Onderwerp: RE: NEN Spec luchtbehandeling irt Covid

Prima wat mij betreft!

From: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Sent: dinsdag 7 juli 2020 13:27
To: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Subject: FW: NEN Spec luchtbehandeling irt Covid

Hoi (10)(2e) en (10)(2e)

Zoals besproken wilde ik onderstaande mailen. Hebben jullie nog aanvullingen?

Groet,

(10)(2e)

Geachte (10)(2e)

Hierbij het ECDC document over ventilatie. Dit komt grotendeels overeen met ons advies over ventilatie, met uitzondering van het uit voorzorg uitzetten van recirculatie. Op dit moment zien wij geen aanleiding om dit in verband met COVID-19 uit te zetten. Zoals besproken aan de telefoon houden wij de situatie rondom aerosolen en ventilatie continu in de gaten. Op basis hiervan zien wij geen aanleiding om het Bouwbesluit aan te passen, maar de naleving hiervan is wel van belang.

Wij gaan kijken hoe we informatie over ventilatie publieksvriendelijker op de RIVM pagina's kunnen zetten. In het kader van COVID-19 en de heropening van bedrijven, scholen, kantoren etc. lijkt het ons goed als er op de Rijksoverheid pagina's voor ondernemers en bedrijven het belang van ventilatie wordt aangegeven, met een verwijzing naar normen over ventilatie. Hiervoor kan bijvoorbeeld het [Generiek Kader](#) kunnen worden genomen. In dit kader worden ook aandachtspunten voor ventilatie benoemd. Eventueel zou er ook verwezen kunnen worden naar het Kennisplatform TVVL voor advies over de implementatie van de basisnormen uit het Bouwbesluit.

Met vriendelijke groet

Van: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minbzk.nl>

Verzonden: dinsdag 7 juli 2020 09:46

Aan: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl> (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

CC: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Onderwerp: RE: NEN Spec luchtbehandeling irt Covid

Ivm afwezigheid (10)(2e) (10)(2e) ...

Groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | (10)(2e)

(10)(2e) 2500 EA | Den Haag

(10)(2e)

(10)(2e)@minbzk.nl

www.rijksoverheid.nl

www.facebook.com/minbzk | www.twitter.com/minbzk

Van: (10)(2e) (10)(2e)

Verzonden: maandag 6 juli 2020 18:05

Aan: (10)(2e) (10)(2e)

CC: (10)(2e) (10)(2e); (10)(2e)

Onderwerp: RE: NEN Spec luchtbehandeling irt Covid

Beste (10)(2e)

Gezien de berichten over Covid verspreiding door aerosolen, heeft dat bij RIVM nog tot nieuwe inzichten geleid of tot nader onderzoek?

Zijn er nog zinvolle acties vanuit de bouwregelgeving te ondernemen?

Ik hoor het graag,

Met groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Verzonden: woensdag 27 mei 2020 11:04
Aan: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minbzk.nl>
CC: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Onderwerp: FW: NEN Spec luchtbehandeling irt Covid

Geachte (10)(2e)

Onderstaande mail is doorgestuurd door (10)(2e) (10)(2e). U kunt met mij contact opnemen als u meer informatie wilt over de rol van aerogene transmissie (via aerosolen) in de verspreiding van SARS-CoV-2.

De informatie van Techniek Nederland is afkomstig van het OMT-advies en is door ons hier gepubliceerd:

<https://ici.rivm.nl/aerogene-verspreiding-sars-cov-2-en-ventilatiesystemen-onderbouwning>

Verder begreep ik van (10)(2e) dat u heeft gevraagd of het RIVM zitting wil nemen in de NEN-commissie over aanpassen luchtbehandelingsinstallaties om verspreiding van SARS-CoV-2 te voorkomen. Aangezien er op dit moment onvoldoende bewijs is voor aerogene transmissie zien wij geen reden voor aanvullende maatregelen. We zien dan ook geen reden om deel te nemen aan de commissie. We benadrukken wel dat, zoals altijd, goede ventilatie nodig is en de bestaande richtlijnen en onderhoudsinstructies gevolgd dienen te worden.

We blijven overigens de ontwikkelingen op gebied van aerogene transmissie / aerosolen volgen. Mocht hieruit blijken dat er voldoende bewijs is voor aerogene transmissie onder normale omstandigheden, dan zal het huidige OMT advies worden geëvalueerd.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

National Institute for Public Health and the Environment (RIVM)

(10)(2e) 3720 BA Bilthoven, The Netherlands

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) @rivm.nl | (10)(2e)@rivm.nl | www.lchv.nl

From: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minbzk.nl>

Sent: dinsdag 26 mei 2020 17:04

To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e)@rivm.nl' <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e)@rivm.nl' <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e)@rivm.nl' <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e)@rivm.nl' <(10)(2e)@rivm.nl>

Subject: RE: NEN Spec luchtbehandeling irt Covid

Ik lees net dit:

RIVM: 'Aanpassen ventilatiesystemen niet nodig'

[bouwbreed](#)

Archieffoto

Het aanpassen van ventilatiesystemen is niet nodig voor de bestrijding van het coronavirus. Dit heeft het RIVM laten weten aan Techniek Nederland.

Twee weken geleden legde voorzitter Doekle Terpstra deze vraag aan het RIVM voor, omdat er berichten in de media verschenen over [dat ventilatie een rol zou kunnen spelen bij de verspreiding van het coronavirus](#).

Echter is dit niet aangetoond, stelt het RIVM nu. Het instituut baseert die uitspraak op de huidige inzichten. Volgens het RIVM zijn er dus ook geen aanwijzingen dat ventilatiesystemen een rol hebben gespeeld bij de verspreiding van [het virus](#). Ze hoeven daarom niet worden aangepast.

Ventilatie blijft belangrijk

Het RIVM benadrukt wel [dat goede ventilatie belangrijk is en blijft](#). Niet om daarmee de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan, maar om een prettig en gezond binnenklimaat te creëren.

(10)(2e) is tevreden over de snelle en duidelijke uitspraak van het RIVM. "De leden van Techniek Nederland moeten correcte en feitelijke informatie kunnen geven. Hun klanten rekenen daarop. Deze uitspraak van het RIVM geeft ons en onze leden helderheid."

Het RIVM komt op korte termijn nog wel met een apart advies over sportscholen en zangkoren.

Komt dit van jullie vandaan? Of met wie binnen RIVM kan ik hier eventueel contact over opnemen?

Groet,

(10)(2e)
Van: (10)(2e) (10)(2e)
Verzonden: woensdag 20 mei 2020 15:49
Aan: (10)(2e) @rivm.nl' <(10)(2e) @rivm.nl>; (10)(2e) @rivm.nl' <(10)(2e) @rivm.nl>
Onderwerp: NEN Spec luchtbehandeling irt Covid

Beste (10)(2e) en (10)(2e)

Ik heb u een tijd geleden bij RIVM gesproken, samen met (10)(2e) en (10)(2e). Het ging toen over binnenmilieu irt schimmel en vocht.

Ik heb momenteel een andere vraag: NEN wil in de komende weken via een 'fast track procedure' (in max. 3 weken tijd) een 'NEN Specificatie' (een nieuw officieel NEN document) ontwikkelen voor luchtbehandeling in gebouwen in relatie tot het Corona-virus. Het gaat dan om een richtlijn voor gebouwbeheerders en installateurs aan welke voorzorgsmaatregelen te denken als het gaat om de luchtbehandelingsinstallaties ter voorkoming van verspreiding van COVID-19 via aerosols in de kantooromgeving. Bestaand onderzoek wordt hierin samengebracht. Deze vraag zal vooral gaan spelen wanneer kantoren weer open gaan. Het gaat om een oplegdocument waarin meerdere aspecten samenkomen: regulering luchtvochtigheid, ventilatie en luchtfilters met referenties naar bestaande normen, wetenschappelijke bewijsvoering en andere relevante (internationale) documenten.

BZK is hier bij betrokken. NEN vroeg zich af of er ook vanuit RIVM iemand betrokken zou willen zijn.

Zijn jullie daarvoor het goede aanspreekpunt, of kunnen jullie mij doorverwijzen naar iemand binnen RIVM die hierbij betrokken zou kunnen/willen worden?

Ik hoor het graag,

(10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag (10)(2e)
 (10)(2e) | 2500 EA | Den Haag

(10)(2e)
 (10)(2e) @minbzk.nl
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk | www.twitter.com/minbzk

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*